

YETKİSİZLİK VE GÖREVSİZLİK KARARINA KARŞI VERİLEN BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARI TEMYİZ EDİLEMEZ.

T.C.

YARGITAY

19. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 2018/1819

KARAR NO : 2020/1014

KARAR TARİHİ : 12.06.2020

Davacı Osman Nuri G. vekili Av. Mustafa Oğuz K. ile davalılar 1- Y. Tarım Ür. Paz. San. Tic. Ltd. Şti. 2- Mustafa D. vekilleri Av. H.D. arasındaki menfi tespit davası hakkında Kuşadası 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nden verilen 2015/28 esas 2017/465 karar sayılı ve 11.04.2017 tarihli hükmün davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi'nce istinaf talebinin esastan reddine yönelik kararın davacı vekilince temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği görüşülüp düşünüldü

- KARAR -

Davacı vekili, davacının tehdit altında imzaladığı sözleşme ile 400.000,00-TL ve 600.000,00-TL bedelli 2 adet senetten dolayı borçlu olmadığını ileri sürerek, borçlu bulunmadığının tespitine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalılar vekili, davaya davalının yerleşim yeri ve faaliyet merkezinin sınırlarında bulunan İstanbul Anadolu Adliyesi Mahkemelerinin bakması gerektiğini, ayrıca istemin zaman aşımına uğradığını savunarak, davanın reddini talep etmiştir.

İlk derece mahkemesince, toplanan delillere göre, somut olayda icra takibinden sonra menfi tespit davası açıldığı, her iki davalının yerleşim yerinin İstanbul/Kartal olduğu, menfi tespit davalarında yetkili mahkemelerin davalıların yerleşim yeri adresleri yahut icra dairesinin bulunduğu yer mahkemesinin yetkili olacağı gerekçesi ile davanın yetkisizlik nedeniyle reddine, davaya bakmaya İstanbul Anadolu Adliye Mahkemeleri yetkili olduğuna karar verilmiş, hükme karşı davacı vekilince istinaf kanun yoluna başvurulmuştur.

Bölge adliye mahkemesince, davacının istinaf sebepleri yerinde görülmediğinden, HMK'nın 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine karar verilmiş, hükme karşı davacı vekilince temyiz kanun yoluna başvurulmuştur.

H.M.K.'nin 353/1-a-3 maddesi gereğince, "Mahkemenin görevli ve yetkili olmasına rağmen görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermiş olması veya mahkemenin görevli ya da yetkili olmamasına rağmen davaya bakmış bulunması..." hallerinde Bölge Adliye Mahkemesi esas incelemeyen kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi yargı çevresi içinde uygun göreceği başka bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmadan kesin olarak karar verir.

H.M.K.'nin 362/1-c maddesi gereğince, Bölge Adliye Mahkemeleri'nin "Yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemeleri arasındaki yetki ve görev uyuşmazlıklarını çözmek için verilen kararlar ile merci tayinine ilişkin kararlar." hakkında temyiz yoluna başvurulamaz.

H.M.K. sisteminde, yukarıda belirtilen maddelerle; ilk derece mahkemesinin görevli veya yetkili olmasına rağmen görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermesi veya görevli veya yetkili olmadığı halde işin esasına girmesi halleri ile birinci mahkemenin görevsizlik veya yetkisizlik kararının istinaf edilmeden kesinleşmesi ancak ikinci mahkemece verilen görevsizlik veya yetkisizlik kararının istinaf edilmesi halinde bu başvuru sonucu verilen veya her iki mahkemenin de görevsizlik veya yetkisizlik kararlarının istinaf edilmeden kesinleşmiş olması halinde merci tayini için verilen Bölge Adliye Mahkemesi kararlarının kesin olduğu ve temyiz edilemeyeceği düzenlenmiştir.

Ancak yargılama süreçlerinde görev ve yetki çekişmelerinde ihtimaller bunlardan ibaret değildir.

İlk derece mahkemesince verilen görevsizlik veya yetkisizlik kararının Bölge Adliye Mahkemesi'nce benimsenerek bu karara karşı başvuru istinaf talebinin reddedilmesi halinde veya ilk derece mahkemesince verilen görevsizlik veya yetkisizlik kararına karşı başvuru istinaf talebinin Bölge Adliye Mahkemesi'nce kabul edilerek ilk derece mahkemesinin kararı kaldırılıp ilk derece mahkemesi kararında belirtilen mahkemeden başka bir mahkemenin görevli veya başka bir yer mahkemesinin yetkili olduğuna karar verilmesi halinde; Bölge Adliye Mahkemesi'nin bu tür kararlarına karşı temyiz yoluna başvurulup başvurulamayacağı diğer bir deyişle bu kararların kesin olup olmadığı hususunda H.M.K.'da bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu durumda ilk bakışta, lafzi bir engel bulunmadığı için bu kararlara karşı temyiz yolunun açık olduğu düşünülebilir ise de bu kabul H.M.K.'nın sistematiğine ve mantığına aykırı olacaktır. Zira bu sistemin mantığına göre görev ve yetki ihtilafları istinaf aşamasında kesinleşmelidir.

Bu itibarla Dairemizce bu kararların ve somut olayda temyize konu Bölge Adliye Mahkemesi kararının kesin olduğu kanaatine varılmakla temyiz talebinin bu nedenle reddine karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle davacı vekilinin temyiz isteminin **REDDİNE**, peşin harcın istek halinde temyiz eden davacıya iadesine, dosyanın ilk derece mahkemesi olan Kuşadası 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderilmesine, 12.06.2020 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye Üye
M. Bülent SELÇUK A. TUNCAY S. KAHVECİ D. İ. TOROS M. ÖZDEMİR